

Lektionsplanering

Årskurs: Gymnasiet

Ämne eller kurs: Historia 1b

Tema: Sveriges historia: Kalmarunionen

Koppling till styrdokument

Centralt innehåll

Den europeiska epokindelningen utifrån ett kronologiskt perspektiv. Förhistorisk tid, forntiden, antiken, medeltiden, renässansen och upplysningstiden med vissa fördjupningar. Problematisering av historiska tidsindelningars beroende av kulturella och politiska förutsättningar utifrån valda områden.

Betygskriterium (E)

Eleven kan med säkerhet använda historiska begrepp för att formulera, utreda, förklara och dra slutsatser om historiska frågeställningar utifrån olika perspektiv. Eleven kan med säkerhet söka, granska och tolka källmaterial för att besvara frågor om historiska skeenden samt göra välgrundade och nyanserade reflektioner över materialets relevans.

[Gy11, Historia 1b]

Lärarledda instruktioner

1. Introduktion till Kalmarunionen (10 min)

- Ge en historisk bakgrund till Kalmarunionen och varför den etablerades.
- Diskutera de involverade länderna: Sverige, Danmark och Norge.
- Identifiera de viktigaste personerna, exempelvis drottning Margareta.
- Förklara unionens syfte och vilka maktspelet var i Norden.

2. Källkritik och källmaterial (15 min)

- Presentera olika typer av historiska källor om Kalmarunionen.
- Gå igenom hur man kritiskt granskar källor.
- Diskutera vikten av källkritik i historieforskning.
- Låt eleverna själva söka och presentera ett källmaterial.

3. Gruppdiskussion (15 min)

- Dela in klassen i grupper för en diskussion om Kalmarunionens konsekvenser.
- Begrunda dess långsiktiga effekter på Sverige och de andra nordiska

länderna.

- Varje grupp ska sammanfatta sina diskussioner och presentera dem för klassen.

4. Avslutande reflektion och frågor (10 min)

- Sammanfatta vad som lärdes under lektionen.
- Ge utrymme för frågor från eleverna.
- Diskutera hur insikterna från Kalmarunionen kan tillämpas på dagens internationella relationer.

Ämnesinnehåll

Här listas viktig kunskap och ämnesinnehåll som eleverna behöver känna till eller lära sig i undervisningen. Försök se till att allt nedan tas upp på lektionen eller följs upp på andra sätt.

- **Kalmarunionen:** En förbundsöverenskommelse mellan Sverige, Norge och Danmark som hade betydelse för maktdynamiken i Norden.
- **Drottning Margareta:** Ledande gestalt bakom unionen som förespråkade samarbete för stabilitet.
- **Historiska perspektiv:** Hur unionen skapade gränser för nationalism och identitet i de nordiska länderna.
- **Konflikter och stridigheter:** Analys av hur interna konflikter blottlade svagheter i unionens struktur.
- **Unionens nedgång:** De faktorer som ledde till att unionen föll samman och hur detta påverkat framtida relationer.

Ordkollen

Ord	Förklaring	Etymologi
Union	En sammanslutning av flera stater eller enheter som arbetar tillsammans.	Från latinets 'unio', som betyder 'enhet'.
Margaret	Ett kvinnonamn som är kopplat till drottning Margareta som spelade en central roll i unionen.	Från grekiska 'margaritēs', som betyder 'pärla'.
Källkritik	Metod för att bedöma en källas trovärdighet och relevans.	Från 'källa' och 'kritik', vilket innebär att kritiskt granska ursprung och intention.

Diskussionsfrågor

- A. Vilka var de mest avgörande faktorerna som bidrog till Kalmarunionens bildande, och hur speglar dessa faktorer nutida internationella relationer?

- B. Vad skulle ha hänt om Kalmarunionen aldrig hade upprättats?
Diskutera alternativa historiska förlopp.
- C. Hur påverkar vår förståelse av Kalmarunionen dagens inrikes- och utrikespolitik i de nordiska länderna?

Aktivitet

Eleverna delas in i tre grupper och får i uppdrag att skapa en tidslinje över Kalmarunionens krav, viktiga händelser och upprättandet av den. Använd stort papper och färgpennor för att tydligt märka och illustrera viktiga punkter. Varje grupp diskuterar och beslutar vilka händelser som inkluderas. Denna aktivitet främjar både kreativt tänkande och teamwork.

Exit-ticket

Fråga	Svar
1. Vilka tre länder ingick i Kalmarunionen?	Sverige, Danmark, Norge
2. Vem var drottning Margareta?	Drottning Margareta var den som styrde och initierade unionen.
3. Vilket år upprättades Kalmarunionen?	1397
4. Vilka faktorer ledde till unionens nedgång?	Interna konflikter och maktkamper mellan de tre spelen staterna.
5. Hur bidrog Kalmarunionen till skapandet av en svensk identitet?	Det förespråkade samarbetsanda och kulturell samhörighet bland de nordiska länderna.
6. Vilka var de långsiktiga effekterna av unionen på Norden?	Formade framtida relationer och gränser mellan länderna.
7. Vilket historiskt perspektiv kan vi dra från Kalmarunionen?	Det visar vikten av diplomati och samarbete mellan länder.
8. Hur reflekterar Kalmarunionen dagens internationella frågor?	Den understryker behovet av internationell samverkan i komplexa globala frågor.

Hemuppgift

Eleverna får i uppgift att skriva en essä på 2 A4-sidor om Kalmarunionen, inklusive dess orsaker, händelser och konsekvenser. De ska använda minst tre källor och tillämpa källkritik i sin analys av fakta och tolkningar runt unionens betydelse historia.

Citat

”Historien är läraren, och de som inte lär av historien är dömda att upprepa den.” – George Santayana (1905)

Detta citat knyter an till lektionen genom att reminderar oss om vikten av att förstå vår historia för att undvika samma misstag i framtiden.

Tags: [Lektion](#)